

NÁZEV MATERIÁLU	Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 193/2022 Sb., o vyhrazených technických zdvihacích zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti
Č. J.	15/2024
DATUM ZPRACOVÁNÍ	23.02.2024
KONTAKTNÍ OSOBA	M. Kroupová
TELEFON	605 167 995
E-MAIL	mkroupova@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR podrobně prostudoval návrh nařízení vlády č. 193/2022 Sb., o vyhrazených technických zdvihacích zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti a předkládá k němu tyto připomínky:

A. OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

Předložený návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 193/2022 Sb., o vyhrazených technických zdvihacích zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti napravuje nevyhovující současný stav pouze v oblasti vyhrazených technických zařízení zdvihacích. Přitom stejná potřeba úpravy některých ustanovení na základě faktických zjištění z jejich dosavadního fungování se jeví též u dalších prováděcích předpisů k zákonu č. 250/2021 Sb. o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení, a to jak nařízení vlády č. 191/2022 Sb., o vyhrazených technických plynových zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti, tak i u nařízení vlády č. 192/2022 Sb., o vyhrazených technických tlakových zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti, jakož i u nařízení vlády č. 194/2022 Sb., o požadavcích na odbornou způsobilost k výkonu činnosti na elektrických zařízeních a na odbornou způsobilost v elektrotechnice a nařízení vlády č. 190/2022 Sb., o vyhrazených technických elektrických zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti. Potřeba novelizace i těchto dalších nařízení vlády vyplývá z odůvodnění uvedeného pod jednotlivými konkrétními připomínkami.

Požadujeme rozšířit předložený návrh, tak aby došlo k novelizaci výše uvedených nařízení vlády příslušných ustanoveních, jak uvádíme v našich připomínkách.

B. ZÁSADNÍ KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY K PŘEDLOŽENÉMU MATERIÁLU

1. Připomínka k bodu 3. příloze č. 4

Navrhujeme text přílohy č. 4 upravit tak, aby byly odlišeny požadavky na odbornou způsobilost osob vykonávajících činnost na zařízeních sloužících pro dopravu osob, příp. osob a nákladu, a na odbornou způsobilost osob vykonávajících činnost na ostatních zdvihacích zařízeních. Text přílohy č. 4 včetně nadpisu a poznámek pod čarou bude znít takto:

„Minimální doba odborné praxe požadovaná pro činnost na vyhrazených zdvihacích zařízeních ve vztahu k dosaženému stupni odborného vzdělání žadatele“

ODBORNÉ VZDĚLÁNÍ A ODBORNÁ PRAXE PRO JEDNOTLIVÉ ÚROVNĚ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI K ČINNOSTEM NA VTZ ZDVIHACÍ ZAŘÍZENÍ UVEDENÉ		
V §3 - VYHRAZENÁ TECHNICKÁ ZAŘÍZENÍ, ODSTAVEC 1 a), 1 b), 1 d), 1e)		
Činnost na vyhrazeném zdvihacím zařízení	Vzdělání v oboru	Délka odborné praxe v oboru
Revize a zkoušky	Střední vzdělání s výučním listem (tříleté obory) 21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství, 23 Strojírenství a strojírenská výroba, 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, 37 Doprava a spoje.	8
	Střední vzdělání s maturitní zkouškou ze skupiny oborů: 21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství, 23 Strojírenství a strojírenská výroba, 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, 28 Technická chemie a chemie silikátů, 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie 37 Doprava a spoje, 39 Speciální a interdisciplinární obory.	3
	Vysokoškolské vzdělání v oboru strojním, elektrotechnickém, stavebním, hutním nebo chemickém	2
Kontroly	Střední vzdělání s výučním listem nebo s maturitní zkouškou nebo vysokoškolské vzdělání v oboru strojním nebo elektrotechnickém	2

Montáž a opravy	Střední vzdělání s výučním listem nebo s maturitní zkouškou nebo vysokoškolské vzdělání strojním, elektrotechnickým, stavebním, hutním nebo chemickým	1
------------------------	--	----------

ODBORNÉ VZDĚLÁNÍ A ODBORNÁ PRAXE PRO JEDNOTLIVÉ ÚROVNĚ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI K ČINNOSTEM NA VTZ ZDVIHACÍ ZAŘÍZENÍ UVEDENÉ V §3 - VYHRAZENÁ TECHNICKÁ ZAŘÍZENÍ, ODSTAVEC 1c)		
Činnost na vyhrazeném zdvihacím zařízení	Vzdělání v oboru	Délka odborné praxe v oboru
Revize a zkoušky	Střední vzdělání s výučním listem - v oboru 26-52-H/01 Elektromechanik pro zařízení a přístroje a dalších, které jsou stejného či příbuzného rozsahu a tomuto oboru předcházely ¹⁾ nebo - v oborech příbuzných ze skupiny oborů 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika ²⁾ nebo - v oboru strojírenském, je-li doplněn profesní kvalifikací získanou podle jiného právního předpisu a zveřejněnou v Národní soustavě kvalifikací v oboru 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika nebo - s dosaženou úplnou profesní kvalifikací získanou podle jiného právního předpisu a zveřejněnou v Národní soustavě kvalifikací v oboru 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	5
	Střední vzdělání s maturitní zkouškou z oboru: - 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, nebo ze skupiny oborů - 23 Strojírnoství a strojírenská výroba, - 21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství, - 28 Technická chemie a chemie silikátů - 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie - 37 Doprava a spoje, - 39 Speciální a interdisciplinární obory	3

	<p><i>Neobsahují-li uvedené obory požadavky na elektrotechnickou odbornou kvalifikaci, musí být doplněny profesní kvalifikací získané podle jiného právního předpisu a zveřejněné v Národní soustavě kvalifikací pod oborem 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika</i></p>	
	<p><i>Vysokoškolské vzdělání v oboru elektrotechnickém</i></p> <p><i>nebo</i></p> <p><i>v oboru příbuzném doplněném o profesní kvalifikaci získanou podle jiného právního předpisu a zveřejněnou v Národní soustavě kvalifikací pod oborem 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika</i></p>	2
<p>Servis</p> <p>a</p> <p>Montáž</p>	<p><i>Střední vzdělání s výučním listem nebo s maturitní zkouškou nebo vysokoškolské vzdělání v oboru 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika</i></p> <p><i>nebo</i></p> <p><i>Střední vzdělání s výučním listem nebo s maturitní zkouškou nebo vysokoškolské vzdělání v oboru strojním, stavebním, hutním nebo chemickém doplněné profesní kvalifikací získanou podle jiného právního předpisu a zveřejněné v Národní soustavě kvalifikací pod oborem 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika</i></p> <p><i>nebo</i></p> <p><i>Úplnou profesní kvalifikací získanou podle jiného právního předpisu a zveřejněnou v Národní soustavě kvalifikací v oboru 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika</i></p>	1

¹⁾ *Obor 24-20-2 Montér výtahů podle nomenklatury oborů před 01.09.1979 nebo obor 03-18-2 Zdvihací zařízení ve smyslu Vyhlášky 102/1979 Sb. a Vyhlášky 124/1984 Sb., nebo obor 26-80-2/02 Zdvihací zařízení ve smyslu Vyhlášky 354/1991 Sb., a dále následných ekvivalentů těchto oborů aktualizovaných postupně ve smyslu Vyhlášky 13/2005 Sb., Vyhlášky 374/2006 Sb., Vyhlášky 400/2009 Sb., Vyhlášky 197/2016 Sb., Vyhlášky 145/2018 Sb., Vyhlášky 200/2021 Sb., Vyhlášky 126/2022 Sb., Vyhlášky 266/2023 Sb., včetně Vyhlášky 250/2022 Sb. s účinností od 01.09.2024.*

²⁾ **Včetně ekvivalentů těchto oborů uvedených v předchozích aktualizovaných číselnících oborů a v příbuzného rozsahu jako je obor 26-52-H/01.**

Odůvodnění:

Nařízení vlády č. 193/2022 Sb. upravuje dvě, dnes poměrně odlišné, oblasti, a to výtahy (pro dopravu osob či dopravu osob a nákladu) a ostatní zdvihací zařízení. Technický vývoj i praxe postupně tyto dvě části výrazným způsobem odlišily v požadavcích na bezpečnost, ale i v požadavcích na odbornou způsobilost osob vykonávajících činnost na těchto zařízeních. Snahou platného a účinného nař. vl. 193/2022 Sb. bylo mnohdy požadavky pro obě oblasti sjednotit, což v praxi přináší poměrně značné problémy. Proto navrhuje v příloze č. 4 tohoto nařízení oddělit od sebe obě části vyhrazených zdvihacích zařízení a navrhuje stanovit pravidla a požadavky pro obě části samostatně tak, aby odpovídala požadavkům příslušného druhu vyhrazeného zdvihacího zařízení. V oblasti odborné způsobilosti se tento rozpor projevuje například v požadavku na prolnutí s odbornou způsobilostí v elektrotechnice, kdy pro osobní výtahy je to v mnoha případech zásadní požadavek, naopak pro ostatní vyhrazená zdvihací zařízení tento požadavek není relevantní.

V návrhu je rovněž nově definováno, kdy je přípustné i odborné vzdělání s výučním listem, což je nově umožněno i pro provádění revizí. K tomuto kroku nás vede nedostatek kvalifikovaných pracovníků s maturitou na trhu práce, i skutečnost, že pro osobní výtahy není samostatný maturitní obor.

C. DOPORUČJÍCÍ KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY K PŘEDLOŽENÉMU MATERIÁLU

1. Připomínka k ustanovení § 1

Doporučujeme v ust. § 1, písm. b) za slovo „opravy,“ vložit slovo „**kontroly**,“ takto:

*„b) požadavky kladené na bezpečnost provozu, umístění, montáž, opravy, **kontroly**, provoz, prohlídky, revize, zkoušky a provozní dokumentaci vyhrazených zdvihacích zařízení a“*

Odůvodnění:

Výčet požadavků v ust. § 1, odst. b) by měl korespondovat s ust. § 2, odst. c) odborné úkony.

2. Připomínka k ustanovení § 3

Doporučujeme v ust. § 3, odst. 2 písm. a) za slova „*zdvizné vozíky*,“ doplnit slova „**manipulační, motorové a terénní vozíky**,“ a v písm. d) za slovo „*nakladače*,“ doplnit slova „**multifunkční zdvihací zařízení, zdvihací zařízení uvedená v odst. 2 s vyměnitelnými přídatnými zařízeními**,“ takto:

„(2) Vyhrazenými zdvihacími zařízeními nejsou

*a) zdvizné vozíky, **manipulační, motorové a terénní vozíky**,*

b) zdvihací zařízení sestavená a konstruovaná výhradně pro montážní účely, zejména montážní ramena, stožáry a nástavby,

c) závěsné dopravníky,

*d) nakladače, **multifunkční zdvihací zařízení, zdvihací zařízení uvedená v odst. 2 s vyměnitelnými přídatnými zařízeními**,*

e) zdvihací čela nákladních automobilů,

.....“

Odůvodnění:

V odborné veřejnosti existují dohady, co ještě je a co už není vyhrazené zdvihací zařízení, proto doporučujeme doplnění explicitního výčtu, co není vyhrazené zařízení.

3. Připomínka k ustanovení § 5 odst. 1

Doporučujeme v ust. § 5, odst. 1 vypustit slova „*odst. 1 písm. c)*“, takto:

„(1) Provádí-li provozovatel opravy vyhrazených zdvihacích zařízení uvedených v § 3 ~~odst. 1 písm. c)~~, musí být držitelem oprávnění k opravám podle § 8 a 9 zákona.“

Odůvodnění:

Oprávnění k opravám je řešeno dle zákona č. 250/2021 Sb. v ust. § 20, odst. 2, písm. c) a musí jím disponovat právnické nebo podnikající fyzické osoby provádějící opravy na všech vyhrazených zdvihacích zařízeních, nikoliv jen na výtazích pro přepravu osob.

4. Připomínka k ustanovení § 5 odst. 2

Doporučujeme v ust. § 5 odst. 2 za slova „*podstatné změny*“ doplnit slova „**rekonstrukce nebo opravy**“ a za slovem „*zařízení*“ vypustit slova „*nebo opravy*“ takto:

*(2) Právnické osoby a podnikající fyzické osoby mohou provádět podstatné změny, **rekonstrukce nebo opravy** vyhrazených zdvihacích zařízení ~~nebo opravy~~ prováděné z důvodu přetížení vyhrazeného zdvihacího zařízení, kolize vyhrazeného zdvihacího zařízení nebo po mimořádné události, která mohla ovlivnit nosné části nebo bezpečnostní komponenty vyhrazeného zdvihacího zařízení, a opravy prováděné dodavatelským způsobem jen, jsou-li držitelem oprávnění podle § 8 a 9 zákona.*

Odůvodnění:

Výčet činností by měl obsahovat definované činnosti jak v zákoně č. 250/2021 Sb. tak v nař. vl. č. 193/2022 Sb. prováděné na vyhrazených zdvihacích zařízeních, proto doporučujeme doplnit slovo rekonstrukce a upravit adekvátně slovosled.

5. Připomínka k příloze č. 2

Doporučujeme v příloze č. 2, bodě 2.5 se nahradit slova „*Denní kontrola*“ slovem „**Prohlídka**“ takto:

*„2.5 ~~Denní kontrola~~ **Prohlídka** se provádí na začátku každé pracovní směny před použitím vyhrazeného zdvihacího zařízení.“*

Odůvodnění:

Je nutno sjednotit terminologii dle názvu odborných úkonů uvedených v § 2, písm. c), a v příloze č. 1, bod 1.1., písm. a).

6. Připomínka k příloze č. 2

Doporučujeme v příloze č. 2, bodě 1.2 písm. f) a k) a v bodě 6.1.2. nahradit slova „kontrola“ případně „kontrolách“ slovy „Inspekční prohlídka“ případně „**inspekčních prohlídkách**“ takto:

„1.2 Pojmy pro výtahy

.....

f) ~~Kontrola~~ **Inspekční prohlídka** je posouzení technického stavu výtahu inspekčním orgánem za účelem vyhodnocení bezpečnostní úrovně výtahu z hlediska vyskytujících se provozních rizik, stanovení konstrukčních opatření k jejich odstranění a přiblížení se úrovni bezpečného výtahu,

.....

k) Kniha výtahu je dokument obsahující základní technické údaje výtahu, určený k záznamům o zkoušce po ukončení montáže, posuzování shody, zkoušce po podstatných změnách, k záznamům o odborných zkouškách, ~~kontrolách~~ **inspekčních prohlídkách** a odstraňování zjištěných provozních rizik výtahu vlastníkem nebo provozovatelem výtahu.

.....

6.1.2 U výtahů určených k dopravě osob nebo osob a nákladu se první ~~kontrola~~ **inspekční prohlídka** provede po 9 letech od uvedení výtahu do provozu. Opakované inspekční prohlídky se provádějí ve lhůtě 6 let. Stanovenou lhůtu je možné překročit nejvýše o 3 měsíce.

D. DOPORUČJÍCÍ KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY NAD RÁMEC PŘEDLOŽENÉHO MATERIÁLU

D. A. Připomínka k nařízení vlády č. 194/2022 Sb., o požadavcích na odbornou způsobilost k výkonu činnosti na elektrických zařízeních a na odbornou způsobilost v elektrotechnice

1. Připomínka k ustanovení § 3 odst. 5

Navrhujeme v ust. § 3 odst. 5 nahradit slova „splnili požadavky na osoby poučené podle tohoto nařízení“ slovy „**byli řádně proškoleni dle § 9, odst. 1, a to v rozsahu jimi vykonávané činnosti na elektrických zařízeních, jejich znalosti byly ověřeny**“, takto:

„(5) Právníká osoba a podnikající fyzická osoba ve spolupráci s příslušným školským zařízením zajistí, aby žáci a studenti elektrotechnických oborů v rámci praktické výuky před zahájením činností na elektrických zařízeních a v jejich blízkosti ~~splnili požadavky na osoby poučené podle tohoto nařízení~~ **byli řádně proškoleni dle § 9 odst. 1, a to v rozsahu jimi vykonávané činnosti na elektrických zařízeních, jejich znalosti byly ověřeny** a prováděli na elektrických zařízeních a v jejich blízkosti jen takovou činnost, která odpovídá jejich postupně nabývaným odborným znalostem, a to vždy pod vedením určené osoby s odbornou způsobilostí odpovídající charakteru činnosti.“

Odůvodnění:

Aplikace ust. § 3, odst. 5 přinesla velké komplikace pro školy, ale i firmy zajišťující pro žáky a studenty elektrotechnických oborů odbornou elektrotechnickou praxi velký problém. Tento problém měl být vyřešen novelou školského zákona (zákon č. 561/2004 Sb.), která ovšem ani po roce a půl není schválena a účinná, proto doporučujeme upravit tento bod tak, aby byl naplněn jeho původní smysl, tedy, aby žáci

a studenti elektrotechnických škol byli před zahájením činností na elektrických zařízeních řádně proškoleni a jejich znalosti ověřeny.

2. Přípomínka – nové přechodné ustanovení

Doporučujeme na závěr nař. vl. 194/2022 Sb. vložit přechodné ustanovení tohoto znění:

„Přechodné ustanovení

Osoba, která je držitelem osvědčení revizního technika vyhrazených elektrického zařízení vydaného podle zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění účinném přede dnem 1. července 2022, u níž byla příslušným orgánem povolena výjimka z požadovaného odborného vzdělání podle § 18 vyhlášky č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, a která ke dni předcházejícímu dni nabytí účinnosti tohoto nařízení vlády splňuje podmínku doby odborné praxe v délce alespoň 8 let, se považuje za osobu splňující odbornou kvalifikaci podle §2, písm. a), nařízení vlády č. 194/2022 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto nařízení vlády.:

Odůvodnění:

Vzhledem k přechodnému ustanovení navrhovanému k nař. vl. č. 193/2022 Sb. navrhujeme adekvátní přechodné ustanovení i pro nař. vl. č. 194/2022 Sb.

D. B. Přípomínka k nařízení vlády č. 192/2022 Sb., o vyhrazených technických tlakových zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti

1. Přípomínka k ustanovení § 4 odst. 2

Navrhujeme v ust. § 4 ods. 2 písm. d) nahradit stávající text včetně poznámky novým zněním takto:

„d) potrubí, jeho rozšířené části a tlakové nádoby do něho vestavěné, jejichž vnitřní průměr v označení (D) nepřesahuje vnitřní průměr v označení (d) největší připojené trubky, kdy D je menší než 3d, potrubí, jeho rozšířené části a tlakové nádoby do něho vestavěné

- ***určené k uvolňování tlaku nebo jako zásobníky, jejichž vnitřní průměr v označení (D) nepřesahuje vnitřní průměr v označení (d) největší připojené trubky, kdy D je menší než 3d,***

- ***primárně určené k dopravě topných plynů¹⁾ (rozdělovače, odlučovače, sběrače, filtry plynu, elektrické předehřivače plynu a výměníky pro předehřev plynu v regulačních stanicích plynu, vzduchové chladiče plynu a trasové uzávěry plynu s příslušenstvím)“***

⁽¹⁾ ***Nařízení vlády č. 191/2022 Sb.***

Odůvodnění:

Zařízení, jež požadujeme vyřadit z působnosti nař. vl. č. 192/2022 Sb. jsou v praxi zejména plynové filtry, elektrické předehřivače plynu a výměníky pro předehřev plynu v regulačních stanicích plynu a také trasové uzávěry plynu s pohonem, který je tvořen tlakovou nádobou, v níž je tlak plynu a podobných zařízení. Tato zařízení byla v minulosti revidována a kontrolována pouze v režimu vyhrazených plynových zařízení.

Výše uvedená zařízení celá desetiletí provozovala jako vyhrazená plynová zařízení a jako taková byla podrobována režimu kontrol a revizí jako plynárenská nebo odběrná plynová zařízení dle zákona č. 458/2000 Sb. (energetický zákon), a to podle precizně zpracovaných technických předpisů (ČSN, TPG),

tedy předpisů ověřených praxí. Není nám znám žádný případ, kdy by došlo k poruše takového zařízení, již by bylo možné přisoudit tomu, že toto zařízení nebylo provozováno jako zařízení tlakové.

Takto definované širší negativní vymezení umožní vyjmout tato zařízení již na základě definice, a nebude nutné postupovat jednotlivě, jak také umožňuje nař. vl. č. 192/2022Sb. §9 odst.3 „*Odlíšný způsob provedení a odlišné lhůty revizí a zkoušek,, povoluje pověřená organizace odborným stanoviskem*“. Toto by s ohledem na mnoho tisíc kusů takovýchto zařízení bylo ekonomicky a časově velmi zatěžující.

2. Připomínka k ustanovení § 22

Navrhujeme doplnit do ust. § 22 obor vzdělání č. **28 Technická chemie a chemie silikátů, č. 37 Doprava a spoje** a rozšířit kvalifikační podmínky pro topiče IV třídy o vysokoškolské vzdělání takto:

„§ 22

Revizní technik a zkušební technik pro nádoby na plyny

Požadavky na vzdělání a délka praxe na vyhrazených tlakových zařízeních pro revizní techniky a zkušební techniky pro nádoby na plyny k činnostem na vyhrazeném tlakovém zařízení činí pro

a) *revize a zkoušky pro kotle I. až III. třídy a tlakové nádoby I. třídy střední vzdělání s maturitní zkouškou ze skupiny oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba, 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, 28 Technická chemie a chemie silikátů, 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie, 37 Doprava a spoje, 39 Speciální a interdisciplinární obory¹¹⁾, pokud má osoba 3 roky praxe v oboru, nebo vysokoškolské vzdělání v oblasti vzdělávání Strojírenství, technologie a materiály, Elektrotechnika, Energetika nebo Stavebnictví¹²⁾, pokud má 2 roky praxe v oboru,*

b) *revize a zkoušky pro kotle IV. třídy a tlakové nádoby II. třídy střední vzdělání s maturitní zkouškou ze skupiny oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba, 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, 28 Technická chemie a chemie silikátů, 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie, 37 Doprava a spoje, 39 Speciální a interdisciplinární obory¹¹⁾ a 2 roky praxe v oboru, nebo vysokoškolské vzdělání v oblasti vzdělávání Strojírenství, technologie a materiály, Elektrotechnika, Energetika nebo Stavebnictví¹²⁾, pokud má 1 rok praxe v oboru,*

c) *první a periodické zkoušky tlakových nádob na plyny střední vzdělání ze skupiny oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba, 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie, 39 Speciální nebo interdisciplinární obory¹¹⁾ s výučním listem, pokud má osoba 3 roky praxe v oboru, střední vzdělání s maturitní zkouškou ze skupiny oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba, 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, 28 Technická chemie a chemie silikátů, 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie, 37 Doprava a spoje, 39 Speciální a interdisciplinární obory¹¹⁾, pokud má osoba 2 roky praxe v oboru.*

Odůvodnění

Považujeme za účelné, aby osvědčovaná kategorie revizní technik vyhrazených tlakových zařízení, který je nejvíce kvalifikovanou osobou ve vztahu k bezpečnosti provozu TZ měl minimálně dosažené střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou z oborů strojírenského, stavebního, chemického nebo hutnického směru, popřípadě vyšší.

V oboru bylo uznáváno vzdělání strojní a technologické zařízení staveb a budov, z oblasti chemických technologií, energetika. Ostatní dosažené směry a obory byly posuzovány individuálně, a pokud nebyly uznány relevantními, mohl uchazeč požádat o výjimku ze vzdělání Technickou inspekci ČR. Při přípravě nař. vl. č. 192/2022 Sb. a jeho projednávání byly původně požadavky definovány obdobně, a proto jsme nevznegli zásadní připomínky. Teprve po publikaci ve Sbírce zákonů, byly uvedeny konkrétní definice oborů vzdělání přípustných pro žadatele o osvědčení.

3. Připomínka – doplnění přechodných ustanovení

Navrhujeme do přechodných ustanovení v předloženém návrhu doplnit následující nové ustanovení pro revizní techniky vyhrazených tlakových zařízení, kterým byla v minulosti udělena výjimka ze vzdělání s následujícím zněním:

Přechodné ustanovení

„Osoba, která je držitelem osvědčení revizního technika vyhrazených tlakových zařízení vydaného podle zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění účinném přede dnem 1. července 2022, u níž byla příslušným orgánem povolena výjimka z požadovaného odborného vzdělání podle § 8 vyhlášky č. 18/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění účinném přede dnem 1. července 2022, a která ke dni předcházejícímu dni nabytí účinnosti tohoto nařízení vlády splňuje podmínku doby odborné praxe v délce alespoň 5 let, se považuje za osobu splňující odborné vzdělání podle § 22 nařízení vlády č. 192/2022 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto nařízení vlády.“

Odůvodnění

Jedná se o zachování kontinuity činností revizního technika, kterému byla uznána výjimka ze vzdělání TIČR dle zrušeného zákona 174/1968 Sb. Nově výjimky ze vzdělání není možné udělit, přesto že má revizní technik několik let výkonu této činnosti. Nejsou přesná statistická data a relevantní přesné podklady, ale kvalifikovaným odhadem by obor přišel u vyšší řády desítek revizních techniků, přesto že odborně tyto činnosti prováděli, a i nadále je mohou zajišťovat. TIČR udělil přes 300 takových výjimek a takový propad kvalifikovaných techniků jednak nelze nahradit, jednak by znamenal ukončení činnosti, zaměstnaneckém, tak soukromém sektoru těch, kteří již kvalifikační předpoklady nesplňují. Nutno zmínit i snížení počtu kvalifikovaných osob a nedostupnost požadovaných činností při prokazování technické bezpečnosti tlakových zařízení.

D. C. Připomínka k nařízení vlády č. 190/2022 Sb., o vyhrazených technických elektrických zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti

1. Připomínka k příloze č. 4

Navrhujeme upravit text pod tabulkou v písm. b) uvozený slovy: „*Doplňující informace k základním nejdelším lhůtám pravidelných revizí LPS*“ ve smyslu níže uvedeného odůvodnění a tak, aby nezpůsobil výkladové nejasnosti v praxi.

Odůvodnění:

Definice uvedená v písm. b) LPS u objektů s rizikem způsobovaným výbušnými materiály musí být vizuálně kontrolován nejméně jednou za 6 měsíců a úplná revize musí být provedena jednou ročně.“ nemá oporu v používané elektrotechnické terminologii, a tudíž si ji provozovatelé vyhrazených elektrických zařízení

různě vykládají. Bylo by vhodné provést změnu textace, aby terminologicky odpovídala elektrotechnické praxi nebo vydat alespoň stanovisko MPSV, co se rozumí pojmem „objekty s rizikem způsobovaným výbušnými materiály“.

D. D. Přípomínka k nařízení vlády č. 191/2022 Sb., o vyhrazených technických plynových zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti

4. Přípomínka k ustanovení § 12

Navrhujeme do ust. § 12 doplnit nové odstavce 9 a 10 tohoto znění:

„(9) Za osobu odborně způsobilou k obsluze a kontrolám vyhrazeného plynového zařízení se považuje též osoba s platným osvědčením odborné způsobilosti k montážím a opravám, revizím nebo zkouškám vyhrazených plynových zařízení příslušné skupiny a podskupiny.

(10) Řízení provozu vyhrazených plynových zařízení, které je ovládáno dálkově prostřednictvím řídicího systému, např. z velínu nebo dispečinku se nepovažuje za jeho obsluhu.“

Odůvodnění:

K odstavci 9

Doplněním tohoto nového odstavce dojde k odstranění pochybností o tom, zda je osoba s platným „osvědčením k montáži a opravám vyhrazeného plynového zařízení“, dále jenom „montér“, způsobilá k obsluze vyhrazeného plynového zařízení, či nikoliv. Tyto pochybnosti vedly v minulosti ke sporům, až k sankcionování ze strany některých Oblastních inspektorátů práce. Aktuální nař. vl. č. 191/2022 Sb., ani předpis předchozí (vyhl. č. 21/1979 Sb.) toto pregnantně nestanovovaly, nicméně bylo uznávanou praxí, že montér je považován za způsobilého k obsluze zařízení, k jehož montáži má odpovídající odbornou způsobilost (osvědčení), je na něho nakladeno břemeno doložení vzdělání, praxe, a to zakončeno absolvováním přezkoušení odborné způsobilosti pověřenou organizací (v minulosti Organizací státního odborného dozoru). Současně je montér tím článkem, který uvádí zařízení do provozu po montáži a zkouškách. Montér je dále tím, kdo zařízení opravuje. To v praxi znamená, že je přebírá v poruchovém stavu, diagnostikuje poruchu, zpravidla se podílí na rozhodnutí o rozsahu a způsobu opravy a opravu sám provádí, po skončení opravy pak zařízení ověřuje a uvádí do provozu. Pokud na věc nahlédneme tímto pohledem nemělo by být pochyb o tom, že montér je více než dostatečně kvalifikován k obsluze zařízení. Tímto nezpochybnujeme možnost zaměstnavatelů poskytovat montérům další vzdělávání, respektive povinnost zajistit takové vzdělání v případě například zavádění nových technologií a podobně. Tato úprava je v souladu se zvláštní odbornou způsobilostí podle § 11 zákona č. 309/2006 Sb.

K odstavci 10

Pokud jde o řízení provozu vyhrazených plynových zařízení, které je ovládáno dálkově prostřednictvím řídicího systému, např. z velínu nebo dispečinku, tak v takovém případě považujeme za neúčelné, aby příslušní pracovníci museli získat odbornou způsobilost k obsluze, protože se fakticky nejedná o přímou fyzickou obsluhu vyhrazeného zařízení na místě. Jde o specifický způsob řízení provozu daného vyhrazeného plynového zařízení, kdy jsou jeho základní parametry a podmínky zpravidla obsaženy přímo v řídicím systému, který zařízení ovládá autonomně nebo dispečer reaguje na daný stav prostřednictvím ovládacího panelu obrazovky zpravidla podle návodu, který má k dispozici.

5. Připomínka k ustanovení § 21 odst. 3

Navrhujeme upravit návěť ustanovení § 21 odst. 3 takto:

*(3) Pokud pro skupinu nebo podskupinu vyhrazených plynových zařízení podle § 5 není určen rozsah a předmět kontroly právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, při kontrole zařízení se **také v závislosti na jeho druhu, vybavení a umístění ověří zejména.....***

Odůvodnění:

Navrhujeme zpřesnění znění odstavce tak, aby se kontrolní činnosti na plynových zařízeních prováděly podle druhu zařízení, jeho vybavení a umístění tzn. aby se na daném zařízení prováděly jenom ty úkony, které jsou pro něj relevantní.

6. Připomínka – doplnění přechodných ustanovení

Navrhujeme do přechodných ustanovení doplnit následující nové ustanovení pro revizní techniky vyhrazených plynových zařízení, kterým byla v minulosti udělena výjimka ze vzdělání s následujícím zněním:

„Osoba, která je držitelem osvědčení revizního technika vyhrazených plynových zařízení vydaného podle zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění účinném přede dnem 1. července 2022, u níž byla příslušným orgánem povolena výjimka z požadovaného odborného vzdělání podle § 15 vyhlášky č. 85/1978 Sb., o kontrolách, revizích a zkouškách plynových zařízení ve znění účinném přede dnem 1. července 2022, a která ke dni předcházejícímu dni nabytí účinnosti tohoto nařízení vlády splňuje podmínku doby odborné praxe v délce alespoň 10 let, se považuje za osobu splňující odborné vzdělání podle přílohy č. 2 nařízení vlády č. 191/2022 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto nařízení vlády.“

Odůvodnění:

Obdobně jako je v předloženém materiálu je nově navrženo přechodné ustanovení pro revizní techniky zdvihacích zařízení, kteří nesplňují výjimku ze vzdělání podle současného právního stavu, tak navrhujeme v podstatě stejnou výjimku i pro revizní techniky plynových zařízení. Právní řád v současnosti klade na revizní techniky požadavek minimálního stupně vzdělání v podobě středního vzdělání s maturitní zkouškou z vybraných skupin oborů, což na první pohled nepředstavuje markantní změnu oproti právní úpravě, která byla na úseku vyhrazených plynových zařízení účinná od roku 1978. Jde o vyhlášku č. 85/1978 Sb., o kontrolách, revizích a zkouškách plynových zařízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), jež byla účinná bez mála po dobu 45 let. Tato vyhláška však obsahovala ve svém § 15 výjimku z požadovaného vzdělání, která byla ze strany orgánu dozoru po vyhodnocení všech relevantních skutečností v mnoha případech i udělena. Zákon č. 250/2021 Sb. však udělování výjimek z požadovaného vzdělání neumožňuje. Vzniká tak zcela zásadní odlišnost od předchozí legislativy. Podle zjištění v rámci Českého plynárenského svazu jde o téměř 40 revizních techniků z řad pracovníků plynárenských společností (držitelů licencí na distribuci plynu) a na základě odborného odhadu ve spolupráci s TIČR o cca 200 až 300 dalších revizních techniků z řad OSVČ nebo pracovníků průmyslových závodů s rozsáhlým plynovým zařízením, kterým byla v minulosti udělena výjimka ze vzdělání. Cílem tohoto návrhu je zajistit kontinuitu v provádění pravidelných revizí na těchto zařízeních, a to pracovníky s mnohaletými zkušenostmi, přičemž se v novém přechodné ustanovení pro tuto výjimku navrhuje 10. letá praxe, která je skutečně dostatečně dlouhá pro získání praktických zkušeností.

7. Připomínka k příloze č. 2

Navrhujeme úpravu této přílohy v následujícím znění s vyznačením změn proti současnému stavu:

<i>Činnost na zařízení</i>	<i>Minimální stupeň vzdělání</i>	<i>Odborná praxe</i>
<i>Obsluha</i>	<i>základní</i>	<i>odborný zácvik</i>
<i>Montáže a opravy</i>	<i>střední odborné s výučním listem v oboru mechanik plynových zařízení, nebo rekvalifikován v oboru mechanik plynových zařízení</i>	<i>praxe je součástí výuky, další zácvik se nevyžaduje</i>
	<i>střední odborné s výučním listem v technickém oboru, nebo střední odborné s maturitou strojíního, elektrotechnického, stavebního nebo chemického směru, nebo vysokoškolské technického směru</i>	<i>1 rok</i>
	<i>střední odborné s výučním listem jiného než technického směru, nebo úplné střední vzdělání všeobecné (gymnázium), nebo střední odborné s maturitou jiného než technického směru, nebo vysokoškolské vzdělání jiného než technického směru</i>	<i>2 roky</i>
<i>Revize Stávající znění</i>	<i>úplné střední odborné strojíního, elektrotechnického, stavebního, chemického nebo hutnického směru s maturitní zkouškou z oborů 21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství, 23 Strojírenství a strojírenská výroba, 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika,</i>	<i>2 roky</i>

	<p>28 <i>Technická chemie a chemie silikátů,</i></p> <p>36 <i>Stavebnictví, geodézie a kartografie,</i></p> <p>37 <i>Doprava a spoje,</i></p> <p>39 <i>Speciální a interdisciplinární obory</i></p>	
	<p><i>vysokoškolské vzdělání strojního, elektrotechnického, stavebního, chemického nebo hutnického směru</i></p>	1 rok
Revize návrh	<p>a) střední odborné s výučním listem – může získat osvědčení pouze v rozsahu f1, g1 nebo f1+ g1</p>	10 let praxe s osvědčením k montážím nebo revizního technika
	<p>b) střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou z oborů specializovaných na plynárenství, a to: Technik plynových zařízení a tepelných soustav 36-45-L/003 (3645L003) Technik plynových zařízení a tepelných soustav 36-45-L/505 (3645L505) Technická zařízení budov 36-45-M/01 (3645M01)</p> <p><i>nebo jiné nadstavbové vzdělání, které obsahově splňuje požadavky na některý z výše uvedených oborů vzdělání</i></p>	1 rok praxe
	<p>c) střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou z oborů částečně souvisejících s plynárenstvím, a to: Průmyslová ekologie 16-02-M/01 (1602M01) Řízení kvality ve strojírenské výrobě a službách 23-41-N/07 (2341N07) Provozní technika 23-43-L/51 (2343L51) Mechanik strojů a zařízení 23-44-L/01 (2344L01) Letecký mechanik 23-45-L/02 (2345L02) Mechanik opravář motorových vozidel 23-68-H/01 (2368H01) Chemik operátor 28-42-L/01 (2842L01) Mechanizace a služby 41-45-M/01 (4145M01) (zemědělský obor) Technické lyceum 78-42-M/01 (7842M01)</p> <p><i>nebo z oborů s ekvivalentní náplní studijního programu</i></p>	1 rok praxe s osvědčením k montážím nebo revizního technika

	<p>d) střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou z oborů strojírenského, stavebního, chemického nebo hutnického směru jiných, než jsou uvedeny pod písmeny b) a c) (bez vztahu k plynárenství)</p>	<p>2 roky praxe s osvědčením k montážím nebo revizního technika</p>
	<p>e) střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou z oborů jiných než, jsou uvedeny pod písmeny b) až d), nebo úplné střední vzdělání všeobecné (gymnázium)</p>	<p>3 roky praxe s osvědčením k montážím nebo revizního technika</p>
	<p>f) vysokoškolské vzdělání se státní zkouškou z oborů specializovaných na plynárenství nebo bezpečnost technických zařízení, a to: Plynárenství, nebo jiný obor při absolvování čtyřsemestrálního kursu celoživotního vzdělávání (dříve postgraduální kurs) se specializací plynárenství</p> <p>Technologie paliv a energetiky Energie a paliva Inženýrství energetických materiálů Technika požární ochrany a bezpečnosti průmyslu Bezpečnostní inženýrství Bezpečnost práce a procesů Technická bezpečnost osob a majetku Bezpečnost a zabezpečení jaderných zařízení a forenzní analýzy jaderných materiálů</p> <p>nebo z oborů s ekvivalentní náplní studijního programu</p>	<p>1 rok praxe</p>
	<p>g) vysokoškolské vzdělání se státní zkouškou z oborů strojírenského, stavebního, chemického nebo hutnického směru jiných, než jsou uvedeny pod písmenem f) (bez vztahu k plynárenství)</p>	<p>1 rok praxe s osvědčením k montážím nebo revizního technika</p>
	<p>h) vysokoškolské vzdělání se státní zkouškou z jiných oborů, než jsou uvedeny pod písmeny f) a g)</p>	<p>2 roky praxe s osvědčením k montážím nebo revizního technika</p>
	<p>vyučení – osvědčení pro montáže a opravy příslušné podskupiny</p>	<p>3 roky</p>

Zkoušky	<i>úplné střední odborné strojního, elektrotechnického, stavebního, chemického nebo hutnického směru</i>	<i>1 rok</i>
	<i>vysokoškolské vzdělání strojního, elektrotechnického, stavebního, chemického nebo hutnického směru</i>	<i>0,5 roku</i>
Zkoušky	a) střední odborné s výučním listem	5 let praxe s osvědčením k montážím nebo revizního technika
	b) střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou z oborů strojírenského, stavebního, chemického nebo hutnického směru	2 roky praxe s osvědčením k montážím nebo revizního technika
	c) střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou z oborů jiných než uvedených v písm. b), nebo úplné střední vzdělání všeobecné (gymnázium)	3 roky praxe s osvědčením k montážím nebo revizního technika
	d) vysokoškolské vzdělání se státní zkouškou z oborů strojírenského, stavebního, chemického nebo hutnického směru	1 rok praxe
	e) jiné vysokoškolské obory než uvedené v písm. d)	1 rok praxe s osvědčením k montážím nebo revizního technika

Odůvodnění:

Bezpečnost plynových zařízení vyžaduje značnou míru kvalifikace pracovníků, kteří je montují, opravují, zkoušejí a posuzují. Proto již před desítkami let vznikly státem osvědčované kategorie pracovníků, a to montér vyhrazených plynových zařízení (dále jen „VPZ“), zkušební technik VPZ a revizní technik VPZ. V současné době toto osvědčování provádí Technická inspekce ČR. V hierarchii těchto osvědčovaných pracovníků je revizní technik vůbec nejvíce kvalifikovanou osobou ve vztahu k VPZ. Na základě všeobecného konsensu v oboru byly jako citovaný technický směr nebo příslušný obor vzdělání uznávány tzv. „černé“ profese, tedy profese strojařské, ze stavařských profesí směr technologické zařízení staveb a budov, z oblasti chemických technologií samozřejmě plynárenství a energetika. Ostatní dosažené směry a

obory byly posuzovány individuálně a pokud nebyly uznány relevantními, mohl uchazeč požádat o výjimku ze vzdělání buď co do oboru, nebo co do kategorie.

Při přípravě nař. vl. č. 191/2022 Sb. a jejich projednávání byly původně požadavky definovány obdobně, a proto plynárenský sektor neměl s tímto pojetím zásadní problém. Teprve v publikovaném nařízení vlády se v příloze č. 2 objevila konkrétní definice oborů vzdělání přípustných pro žadatele o osvědčení. Tím se však mezi přípustné obory vzdělání dostaly i takové, jejichž učební programy vůbec neposkytují znalosti (zejména v oblasti fyziky a chemie), které jsou pro zkušební, a především revizní techniky naprosto nezbytné. Vstup takto orientovaných osob do kategorie zkušebních a revizních techniků bez mezistupně získání odborných plynárenských znalostí by znamenal významné potenciální riziko snížení bezpečnosti VPZ jak při jejich zřizování, tak při jejich provozu.

Český plynárenský svaz proto posoudil studijní náplně učebních, středoškolských i vysokoškolských výukových oborů a podle míry výuky znalostí potřebných pro plynárenství rozdělil žadatele o vydání osvědčení do skupin, jimž předepisuje různou úroveň a délku odborné praxe. První skupina zahrnuje obory, které poskytují vzdělání specializované na plynárenství. U těchto oborů se pro osvědčení k montáži nevyžaduje praxe, neboť ta je přímo zahrnuta ve výuce. Pro žadatele o osvědčení zkušebního nebo revizního technika se jak u oborů zaměřených na plynárenství, tak na zkušební a bezpečnostní techniku, vyžaduje pouze běžná pracovní praxe – viz §2 písm. e) nař. vl. č. 191/2022 Sb., které stanoví, že odbornou praxí revizního nebo zkušebního technika je činnost při projektování, konstrukci, montáži, opravě a obsluze vyhrazeného plynového zařízení příslušné skupiny. Druhá skupina zahrnuje obory poskytující technické vzdělání související s plynárenstvím jen částečně, nebo vůbec. Pro žadatele z těchto oborů se již vyžaduje získání různě dlouhé odborné praxe v plynárenství, a to formou předchozího získání osvědčení pro montáž VPZ. Získání tohoto osvědčení je totiž podmíněno předchozí praxí pod dozorem pracovníka s osvědčením a během této lhůty pracovník získá právě ty plynárenské znalosti, které při ověřování kvalifikace zkouškou na TIČR prokazuje. Následnou samostatnou prací při montáži si tyto znalosti plně zafixuje a rozšíří. Třetí skupina zahrnuje jiné obory než technické a obory všeobecné či humanitní. I pro tyto obory se předepisuje získání odborné praxe v plynárenství, a to formou předchozího získání osvědčení pro montáž vyhrazených plynových zařízení, avšak v přiměřeně delším trvání.